

DDT - volt, van, lesz
2008.03.28. 12:03 Volk

Bocsáttassék meg a szerzőnek, hogy régi vágyát váltja valóra, és előveszi zenélő vesszőparipáját.

Rég tudjuk – és az elmúlt század megerősített ebbéli hitünkben –, hogy az idővel a dolgok megromolhatnak. A sikerrel szintén. A kettő együtt pedig bámulatos rohadást, de legalábbis metamorfózist képes produkálni. Szétmállanak a rockzenei mérföldkövek, már csak fakuló

fényképeken nézegethetjük a korszakalkotó Black Sabbath (EN) egykor sokkoló Ozzy Osbourne-ját, ahogy Parkinson-kórtól reszketve behódol a tömegmédiának, vagy a valaha tomboló Metallicát a trendi, ötletmentes biznisszel megfertőzve. A metamorfózisra ékes példa a mi jó, hazai Tankcsapdánk, amely a másfél évtized alatt az underground klubok mocskában rohadó Johnnytól eljutott a Fonogram gáláig (ki-ki döntse el maga, hogy ez evolúció, avagy degeneráció). Legendák azokból lettek, akik időben abbahagyták. Vagy tragikusan, mint a Queen (HU), vagy a pályafutáshoz méltó módon, mint a Nirvana (HU). Mi most egy kivételhez nyúlunk, amely erősíti a szabályt.

Röpke 28 évvel ezelőtt, a messzi-messzi Baskíriában (HU), Ufa (HU) városában, Jurij Juljanovics Sevcsuk összebarátkozván négy fiatalemberrel megszülte a baljós hangzású DDT rockegyüttest. Bár a KGB természetesen a vegyszerre (HU) gondolt, és az ennek kapcsán felmerülő asszociációkra, a rövidítés prózaibb jelentést takar: „Dom Gyetszkava Tvorcsesztva” – Gyermekek-alkotóház. De nem ez a lényeg. A banda az undergroundból indulva a megboldogult Szovjetunió egyik legnevesebbje lett a rock&roll műfajában. És a csattanó: máig az maradt. Nem azért, mert ne lett volna választék, hisz már létezett a Masina Vremenyi (HU), az Akvarium (HU), a Nautilus Pompilius (EN, RU), a KINO (HU) és mások. És nem is azért, mert ezek (többségük fizikailag is) ne maradtak volna fenn napjainkig. Tegyük hozzá: A „rendszerátalakítás” után gombamód megsaporodtak az orosz rockerek (is), és – valljuk be – az orosz és a nyugati MTV közt a nyelven kívül nem sok a különbség.

A DDT titka

„Az égen szivárvány függött, és egy disznó ült rajta ... Hé, te disznó, hogyan tudtál oly magasra felrepülni? ... Rám hördült a disznó: ostoba vagy, pajtás, nem tudsz te élni, jó kapcsolatok nélkül most nem megmaradsz meg...” (Disznó a szivárványon, 1982).

„Tegnap a titkosszolgálat tábornokával ittam ... hatalmas volt, mint az egész háza; ittunk uszodában, irodában, szaunában, céllövöldében ... Azt mondja: fiam, igyunk Putyinra, bár belőle is elégünk van; mindenünk megvan, de szeretnénk, hogy szigorúbban virágozzon az ország ... A harmadik után felbátorodtam, megkérdeztem: kinek a pénzéből van a palota? Azt válaszolta: nem a te dolgod, kutya! ... Holnap egy belügyes tábornokkal iszom.” (Vendégségben a tábornoknál, Gyönyörű szeretet c. album, 2007.)

Sevcsuk, a DDT lelke és hangja nem változott az évek során, legfeljebb felnőtt és egy cseppet konszolidálódott. Azt gondolja, amit az emberek, és kimondja, amit gondol (enyhe Viszockij-áthallás). És nem tör fölfele. Az Akvarium moszkvai koncertjére a jegy ára 12 és 54 ezer forint között mozog. A DDT 25 éves, jubileumi turnéján a jegyek kb. 700 Ft-ot kértek. A következő felirat volt rajtuk: „melósoknak, diákoknak, egyetemistáknak, háztartásbelieknek, tűzoltóknak és katonáknak 100 rubel, mások meg nem járnak a koncertjeinkre.”

Egészen '88-ig az együttes – amelynek sokáig Jurij Juljanovics volt az egyetlen állandó tagja – kapott a pofájára, valahányszor hangoskodott. Még akkor is, amikor a '80-as évek elején beengedték a mocskos rockot az országba. Sevcsuk szavaival élve a műfaj Oroszországban (akár csak Magyarországon) nem Chuck Berryről (EN) és Little Richardról (HU) szólt, hanem a szabadságról. Ha a stílust meg is túrték, az arra húzott szövegeket már nem. Így aztán a Jurij

nem hogy koncertezni, de dolgozni sem tudott; le is lépett Ufából az egykori Szverdlovszkba (HU), majd Moszkvába, végül Leningrádba. És jöttek a „házi”, lakásokban felvett albumok, ismét a fesztiválok, végül pedig '88-ban az országos turné, amely után megtört a jég: kiadták az első hivatalos albumot. Ebből nem túl meglepő módon másfél millió fogyott, így aztán kapott is érte 15 dollárt az együttes. Ekkorra már a rendszer is lazult (konkrétan épp hogy egyben volt), és jöttek a sikerek, a százezres arénák. Az Utolsó ősszel c. számra hullott szét a Szovjetunió. A DDT most egyszerre történelmi fogalom és kézzelfogható, konkrét jelenség.

Művészet

A recept egyszerű. Kellenek hozzá sallangmentes szövegek, amik zene nélkül is megállják a helyüket. Kell hozzá alapvetően egyszerű, pár akkordra épülő, de zseniálisan hangszerelt zene, ami szöveg nélkül is megállja a helyét. És kell hozzá egy olyan énekhang, amiről sokan nem is álmodtak (és mégis énekelnek). Itt meg kell állnunk egy pillanatra, és meg kell jegyeznünk: Jurij Juljanovics ádáz és megátalkodott ellensége a népbútító popzenének, és ennek hangot is ad minden adandó alkalommal. Ez olykor túlkapásként is hathat; ilyenkor kell azonban megtekintenünk Fásy Ádám és kapcsolt részei vagy a Dupla Kávés orosz testvéreit, így a náluknál nem kevésbé ízléses Szergej Penkint vagy a sajtótájékoztató újságíró leányzó Filipp Kirkorovot, aki mellesleg a playback királya is. Az ifjabb nemzedék képviselőjében meg ne feledkezzünk el a hazáját az Eurovízió méltóképp felelhetően képviselő Gyima Bilanról, aki máshol sokkal emlékezetesebb produkciót is nyújtott. Megnyugtathatjuk a kedves olvasót, hogy az orosz pop dalszövegei legalább olyan frappánsak is, mint Lagzi Lajcsié vagy a megboldogult Bébiszisztárszé. Ugye, hogy fújolunk?

Sevcuk repertoárjában van rendhagyó szerelmi líra, melankólia és főként a nép hangja. A rendszerrel való nem-egyetértésen túl Jurij Juljanovics volt az egyetlen zenész, aki az együttesel együtt '95-ben kiment Csecsenföldre, és koncertezett. Több dalban vissza is köszönnek az élmények, a klipekben a saját videofelvételek, akárcsak a Kurszk eltusolt balesete a legutolsó album egyik dalában. Kemény pofonok az illetékeseknek. Talán ez a humanizmus...?

Metamorfózis. Igen, itt is megtörtént, bár kicsit felemásan: amint lehetett, a média, a kultúra beemelte a mit sem változott Sevcukot a kánonba. Ő pedig immár mindenkinek, a televízió képernyőjéről mondhatta el... ugyanazt és ugyanúgy, amit és ahogy addig. A régi pofonok csattantak el tavaly a szentpétervári Ermitázsban, egyértelmű állami jóváhagyással, talán támogatással. A szép idők egyébiránt ismét elmúlhatnak, ugyanis március elején Sevcuk részt vett és beszédet mondott a Gari Kaszparov nevével fémjelzett „egyet nem értők menetén” Szentpéterváron, amit – lévén kormányt, államrendet buktatna – nem néznek jó szemmel, és előszeretettel kezelnek gumibottal. A szerző valahol egyet tud érteni Jurij Juljanoviccsal, valahol kevésbé, ám ez egyébiránt, hosszú történet volna...

Summa summarum: a DDT volt, van, lesz, méghozzá nem úgy, mint Lenin. És eme kivételes esetben még azt is tudjuk, milyen lesz (pontosabban marad): közvetlen, életteli és őszinte.

Bónusz:

Az összes DDT album, számokra bontva, mp3-ban (orosz oldal, de átlátható)

Az orosz rock dióhéjban az Indexen Gazda Albert tollából

http://oroszorszag.blog.hu/2008/03/28/ddt_volt_van_lesz